

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Kozielewicz

w sprawie Z. S. skazanego z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., art. 178a § 1 k.k., art. 288 § 1 k.k., art. 245 k.k. w zw. z art. 12 §1 k.k., art. 197 § 1 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 10 sierpnia 2023 r.

wniosku adwokata M. O. – obrońcy skazanego Z. S., z dnia 6 kwietnia 2023 r., o **wyłączenie** od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt V KK 162/22: SSN Małgorzaty Bednarek, SSN Pawła Kołodziejskiego i SSN Ryszarda Witkowskiego

p o s t a n o w i ł:
nie uwzględnić wniosku

UZASADNIENIE

Nie budzi wątpliwości, iż instytucja wyłączenia sędziego jest funkcją prawa do niezależnego i bezstronnego sądu. Wartości te określają, obok niezawisłości sędziowskiej, najważniejsze cechy charakteryzujące zadania sądów, jako instytucji sprawujących wymiar sprawiedliwości. W świetle przepisów procedury karnej wyłączenie sędziego może nastąpić z mocy prawa (por. art. 40 § 1 k.p.k.), lub na wniosek – w przypadku zaistnienia okoliczności, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie (por. art. 41 § 1 k.p.k.). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że skoro w przepisie art. 41 § 1 k.p.k. ustawodawca posłużył się określeniem „uzasadnionej wątpliwości”, to oznacza, że musi ona poddawać się zewnętrznej weryfikacji oraz ocenie, a nie być tylko subiektywnym przekonaniem określonej osoby. Zobiektywizowaniu ocen bezstronności sędziego pomaga odwołanie się do wzorca

przeciętnego, rozsądnie myślącego, zewnętrznego obserwatora danego procesu karnego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009, sygn. akt II KK 249/08, OSNKW 2009, z. 6, poz. 40). Oparcie wniosku o wyłączenie sędziego na ocenie strony, czy jej obrońcy, co do sposobu ukształtowania Krajowej Rady Sądownictwa w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, na której to wniosek Prezydent RP powołał tego sędziego, bez wskazania jakie konkretne postąpienia w procedurze nominacyjnej, powodują brak bezstronności lub niezależności tego sędziego, nie stanowi podstawy do przyjęcia, iż w sprawie zachodzą okoliczności, które mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Podnoszone zarzuty nie mogą mieć bowiem charakteru abstrakcyjnego i odnosić się do całych grup powołanych sędziów. Poza sporem jest np. że polski ustawodawca, i to już od dziesięcioleci, dopuścił możliwość obejmowania urzędu sędziego, w tym i urzędu sędziego Sądu Najwyższego, przez prokuratorów, a zatem sam fakt, iż wymienieni we wniosku Sędziowie Sądu Najwyższego, w przeszłości wykonywali zawód prokuratora, nie powoduje sam przez się zaistnienia w sprawie skazanego Z. S., uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności Sędziów Sądu Najwyższego, którym ta sprawa została przydzielona do rozpoznania. Także z wyroku TSUE z dnia 19 listopada 2019 r. w połączonych sprawach C – 585/18, C – 624/18 i C – 625/18, A.K. i in. przeciwko Sądowi Najwyższemu, bezspornie wynika, że do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności może dojść, **jeśli w konkretnej sprawie i konkretnych okolicznościach zachodzi zespół szczególnych okoliczności** (np. związanych z procesem powołania, ale i powstałych po powołaniu na stanowisko sędziego). Zauważyć przy tym należy, że TSUE w wyroku z dnia 9 lipca 2020 r., C – 272/19, VQ przeciwko Land Hessen, w pkt 54, wskazał, iż sam fakt, że władze wykonawcze lub ustawodawcze uczestniczą w procesie mianowania sędziego, nie może prowadzić do powstania zależności sędziego od tych władz, ani do wzbudzenia wątpliwości co do jego bezstronności, jeżeli po mianowaniu zainteresowany nie podlega żadnej presji i nie otrzymuje instrukcji w ramach wykonywania swoich obowiązków.

Ubocznie przy tym należy przypomnieć, że w art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym został ustanowiony instrument procesowy, który ma umożliwić ocenę indywidualnych okoliczności dotyczących powołania konkretnego sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia obowiązków sędziego Sadu Najwyższego oraz jego zachowania po powołaniu, przy czym ocena ta powinna nastąpić w kontekście konkretnej sprawy („jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy”). Ten instrument procesowy funkcjonuje polskim porządku prawnym od dnia 15 lipca 2022 r. i strony w niniejszej sprawie zostały poinformowane o uprawnieniu do skorzystania z niego (por. zawiadomienia z dnia 1 lutego 2023 r. o zmianie składu rozpoznającego sprawę z pouczeniem o możliwości złożenia wniosku z art. 29 § 5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym - k. 44 – 52).

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy z mocy art. 42 § 1 i § 4 k.p.k. w zw. z art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario*, rozstrzygnął jak w postanowieniu.

[f.n]